

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek (przewodniczący)

SSN Roman Trzaskowski (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie ze skargi A. sp. z o.o. w K. i A. S.A. w D.
przy uczestnictwie K. w N. (Cypr)
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu
Apelacyjnego w (...) z dnia 24 kwietnia 2019 r., sygn. akt I AGa (...),
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 czerwca 2020 r.,
zażalenia skarżących
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 24 września 2019 r., sygn. akt I AGa (...),

**uchyła zaskarżone postanowienie, pozostawiając
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego do
orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

W skardze z dnia 11 września 2019 r. A. sp. z o.o. w K. (dalej A.) oraz A. S.A. w D. (dalej A.) wniosły o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]. z dnia 24 kwietnia 2019 r., sygn. akt I AGa (...), na mocy którego oddalono skargę A. i A. o uchylenie wyroku Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej z dnia 28 lutego 2018 r., sygn. akt SA (...).

Skargę oparły na podstawie określonej w art. 403 § 2 k.p.c., tj. na podstawie wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, tj. wykryciu:

- okoliczności braku zapisu na sąd polubowny w sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej z dnia 28 lutego 2018 r., sygn. akt SA (...);
- środka dowodowego w postaci dokumentu datowanego na dzień 18 grudnia 2009 r., zatytułowanego „Assignment Agreement” (umowa cesji), która to umowa miała być zawarta między L. a przeciwnikiem skargi,
- okoliczności faktycznej, iż dokument ten został sfabrykowany, w tym m.in. skompilowany z różnych części.

Postanowieniem z dnia 24 września 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę na podstawie art. 410 § 1 k.p.c., oceniając, że wskazana podstawa z art. 403 § 2 k.p.c. nie zachodzi, nie można bowiem stwierdzić, iż skarżące z przyczyn obiektywnych nie mogły powołać zarzutu braku zapisu na sąd polubowny i środków dowodowych na tą okoliczność w sprawie I AGa (...). Zauważył, że w sprawie objętej skargą skarżące nie podnosiły zarzutu braku zapisu na sąd polubowny, a obecnie wywodzą go z twierdzenia o braku cesji uprawnień z umowy pomiędzy L. a K. z uwagi na rzekomy brak autentyczności umowy z dnia 18 grudnia 2009 r. Tymczasem już w grudniu 2009 r. skarżące powzięły wiedzę o planowanej cesji uprawnień na rzecz K., a tym samym miały możliwość zwrócenia się o udostępnienie umowy cesji celem zapoznania się z nią. Skarżące nie wykazały, że domagały się przekazania im treści umowy cesji po powzięciu informacji o jej planowaniu, jak również, że strony tej umowy uchylały się od jej udostępnienia skarżącym spółkom. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, skarżące nie wykazały, że wcześniej z przyczyn obiektywnych nie miały możliwości zapoznać się z okolicznościami związanymi z zawarciem umowy cesji z dnia 18 grudnia 2009 r. i możliwym stało się to dopiero w czerwcu 2019 r. w toku postępowania zażaleniowego w sprawie o sygn. akt I AGo (...), gdy zwróciły uwagę na kwestię istnienia i autentyczności umowy cesji.

W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżące zarzuciły naruszenie:

1. art. 410 § 1 k.p.c. poprzez odrzucenie skargi jako „niedopuszczalnej”, w sytuacji gdy nie było podstaw do takiej oceny skargi oraz zachodziły podstawy do wznowienia postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]. z 24 kwietnia 2019 r. (sygn. akt: I AGa (...));

2. art. 403 § 2 k.p.c. poprzez przyjęcie, że nie doszło do późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych ani środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, podczas gdy skarżące wykazały, że już po wydaniu prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 24 kwietnia 2019 r. (sygn. akt: I AGa (...)) ujawniła się nowa, nieznana skarżącym okoliczność, iż dokument umowy cesji, datowanej na 18 grudnia 2009 r., jest nieautentyczny - a w okolicznościach sprawy nie można było od skarżących wymagać, aby zarzut braku zapisu na sąd polubowny, oparty na braku pisemnej cesji, podnieśli już w poprzednim postępowaniu.

Wniosły o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia co do kosztów zażaleniowego.

W odpowiedzi na zażalenie przeciwnik skargi wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od skarżących na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

W judykaturze Sądu Najwyższego wyrażany jest pogląd, że przesłanka do odrzucenia skargi o wznowienie postępowania zachodzi nie tylko wtedy, gdy powołana w niej podstawa wznowienia została sformułowana w sposób nieodpowiadający ustawie, ale także wówczas, gdy wskazane w skardze okoliczności wprawdzie dałyby się podciągnąć pod przewidzianą w ustawie podstawę wznowienia, lecz w rzeczywistości podstawa ta nie występuje (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2006 r., I CZ 103/06, z dnia 5 listopada 2010 r., I CZ 107/10, z dnia 25 maja 2012 r., I CZ 35/12, z dnia

14 czerwca 2012 r., I CZ 44/12, z dnia 16 stycznia 2014 r., IV CZ 105/13, z dnia 28 lutego 2014 r., IV CZ 126/13, z dnia 25 sierpnia 2016 r., V CZ 44/16, z dnia 9 września 2016 r., V CZ 51/16, z dnia 23 marca 2017 r., V CZ 13/17, z dnia 28 lutego 2018 r., II CZ 105/17, z dnia 22 listopada 2019 r., III CZ 44/19). Tym niemniej odrzucenie skargi o wznowienie postępowania z powodu nieodparcia jej na ustawowej podstawie może nastąpić jedynie w sytuacji, w której z samego uzasadnienia skargi w sposób niebudzący wątpliwości wynika, że powołana w niej podstawa wznowienia w rzeczywistości nie zachodzi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2015 r., I CZ 3/15 i z dnia 9 września 2016 r., V CZ 51/16). Taka sytuacja w sprawie nie występuje.

Na etapie badania dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania ocena, czy opiera się ona na ustawowej podstawie, powinna być dokonana na podstawie okoliczności i twierdzeń w niej zawartych, bez weryfikowania ich prawdziwości. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że niemożność skorzystania w poprzednim postępowaniu z określonych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych nie zachodzi, gdy istniała obiektywna możliwość powołania ich w tym postępowaniu, a tylko na skutek opieszałości, zaniedbania, zapomnienia czy błędnej oceny potrzeby powołania strona tego nie uczyniła (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 1968 r., I CO 1/68, OSNCP 1969, Nr 2, poz. 36, z dnia 10 lutego 1999 r., II CKN 807/98 i z dnia 12 lutego 2004 r., V CZ 158/03). Zarzucane skarżącym przez Sąd Apelacyjny niepodniesienie w toku zakończonego postępowania braku zapisu na sąd polubowny wywodzone jest z faktu, że skarżące wiedziały o planowanej cesji uprawnień na rzecz K., a tym samym miały możliwość zwrócenia się o udostępnienie umowy cesji celem zapoznania się z nią. W okolicznościach faktycznych sprawy powyższa ocena jest równoznaczna z obciążeniem skarżących obowiązkiem podniesienia już w toku zakończonego prawomocnie postępowania zarzutu podrobienia umowy cesji, co przy uwzględnieniu wskazywanych w skardze twierdzeń faktycznych dotyczących wieloletniej współpracy stron, a także braku obiektywnych podstaw do kwestionowania wówczas umowy cesji nie może się ostać na etapie badania dopuszczalności skargi o wznowienie. Zaniechanie strony, które może uzasadniać jego ocenę jako zaniechania nieusprawiedliwionego, musi

bowiem przekraczać obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony należycie dbającej o swoje interesy. W ramach oceny, czy skarga o wznowienie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia (art. 410 § 1 k.p.c.), uznać zatem należało, że podana w skardze podstawa została przewidziana w ustawie, a powołane przez skarżące okoliczności faktyczne kwalifikowały się w sposób abstrakcyjny pod przewidziane w niej podstawy wznowienia. Dokonana przez Sąd Apelacyjny i stanowiąca podstawę odrzucenia skargi ocena możliwości powołania się przez skarżące na przyczynę uchylenia wyroku sądu polubownego w postaci braku zapisu na ten sąd w toku postępowania o uchylenie wyroku sądu polubownego należy w okolicznościach sprawy do oceny, czy wskazana podstawa jest uzasadniona i wykracza poza ramy badania dopuszczalności skargi o wznowienie.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak wyżej na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. k.c.

jw